

Aluekehittämiskeskusteluun 2022 valmistautuminen

Maakuntahallitus 13.12.2021 § 234
293/15.00.04/2021

Aluekehittämiskeskustelu tuli lakisääteiseksi syyskuussa 2021 voimaan tulleen alueiden kehittämisen toimeenpanoa koskevan lain myötä (756/2021). Aluekehittämiskeskusteluissa alueet ja valtioneuvosto työ- ja elinkeinoministeriön johdolla keskustelevat alueiden kehittämisen tavoitteista ja niiden toimeenpanosta. Seuraavat aluekehittämiskeskustelut käydään helmikuussa 2022. Keskustelujen lähtökohtina ovat valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen 2020–2023 painopisteet ja toimeenpano, maakuntaohjelmatyö sekä aluekehityksen ajantasainen tilanne- ja kehityskuva. Keskusteluihin nostetaan esille alueiden kehityksen kannalta ajankohtaisia, eri hallinnonaloja koskevia horisontaalisia teemoja ja ilmiöitä.

Keskusteluun valmistaudutaan laatimalla Päijät-Hämeen maakunnan tilanne- ja kehityskuva ja keskustelun asialista. Päijät-Hämeen liitto johtaa valmistelua alueella, mutta valmisteluun osallistuvat keskeiset aluekehityksen toimijat laajassa yhteistyössä.

Päijät-Hämeen aluekehityksen keskeiset toimijat laativat maakunnan tilannekuvan loka-marraskuussa. Asiantuntijat tekivät valmistelutyön, ja keskeisten toimijoiden johtajista koostunut ohjausryhmä viimeisteli tilanne- ja kehityskuvan. Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeiden mukaisesti maakunnan tilannekuvassa käsiteltiin väestödynamiikka, ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet, uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen, osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana, osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy.

Keskusteluun valmistautumiseen kuuluu lisäksi keskustelun asialistan laatiminen yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Kaikille maakunnille yhteisenä keskusteluteemana on osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus. Lisäksi kukin maakunta ehdottaa yksi tai kaksi muuta keskusteluteemaa. Ohjausryhmän keskustelujen perusteella Päijät-Hämeen keskusteluteemoiksi ehdotetaan syvän syrjäytymisen korjaaminen ja vihreän siirtymän edelläkävijä. Keskusteluteemoista annetaan lyhyt kuvaus, kehittämisen mahdollisuudet ja haasteet, tavoitteet ja toimenpiteet.

Aluekehittämiskeskustelujen prosessin osana valtioneuvosto kokeilee sopimuksellisen yhteistyön elementtiä, jolla tähdätään pitkäjänteiseen aluekehittämisen toimintamalliin. Sen liittäminen aluekehittämiskeskusteluihin tuo prosessiin konkretiaa. Valtioneuvosto kohdentaa sopimukselliseen yhteistyöhön yhteensä 16 milj. euroa

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) -määrärahaa. Rahoituksen käytöstä yhteen tai useampaan keskustelun teemaan sovitaan maakunnan liiton esityksestä keskustelujen valmistelun yhteydessä. Valtioneuvosto jakaa AKKE-määrärahaa maakuntien kesken siten, että osa jaetaan tasan kaikkien maakuntien kesken ja osa asukasluvun sekä muiden alueen kehityksen tilannetta kuvaavien kriteereiden perusteella.

Työ- ja elinkeinoministeriö tekee määrärahan alueellisesta jaosta esityksen, joka annetaan maakuntien liitoille keskustelujen valmistelun yhteydessä. Määrärahan alueellisesta jaosta päättää valtioneuvosto helmimaaliskuussa 2022.

Aluekehittämiskeskustelun lopputulema on yhteistyöasiakirja, joka sisältää jokaisesta keskustelun teemasta laaditun kiteytyksen tavoitteineen, toimenpiteineen ja vastuutahoineen. AKKE-määräraha on tarkoitettu toimenpiteisiin, joilla maakunnan liitto edistää yhteistyöasiakirjassa sovittuja kokonaisuuksia alueellaan. Yhteistyöasiakirjassa sovitaan myös muista toimenpiteistä, joita maakunnan liitto, valtioneuvosto tai muut aluekehitystoimijat toteuttavat.

Valmistelija	Asian on valmistellut kehittämisjohtaja Riitta Nieminen, puh. 040 508 6526.
Esittelijä	Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol
Päätösehdotus	Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi aluekehittämiskeskustelun valmistelutilanteen ja hyväksyy, että työ- ja elinkeinoministeriölle ehdotetaan Päijät-Hämeen keskusteluteemoiksi osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus, syvän syrjäytymisen korjaaminen ja vihreän siirtymän edelläkävijä.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.